

Oponentský posudek habilitační práce MUDr. Radima Bráta, Ph.D. na téma „Použití kombinace chirurgických a endovaskulárních technik v léčbě rozsáhlých onemocnění hrudní aorty“.

Autor si zvolil jako náplň své habilitační práce nejnáročnější úsek kardiochirurgie – hybridní léčbu rozsáhlých onemocnění hrudní aorty, tedy chirurgickou léčbu v kombinaci s endovaskulárními metodami léčby. Toto téma je vysoce aktuální, neboť počty nemocných s akutní disekcí hrudní aorty, disekujícím aneuryzmatem hrudní aorty a s výdutěmi v oblasti hrudní aorty, každoročně narůstají. Chirurgická léčba těchto onemocnění patří k technicky nejobtížnějším a nejdražším výkonům, proto se provádějí jen na vysoce specializovaných kardiochirurgických pracovištích.

Jeho habilitační práce zahrnuje 71 stran textu a opírá se o 256 literárních citací z naší a převážně zahraniční odborné literatury. Je napsána velmi přehledně a doplněna schémata a obrázky, které znázorňují jednotlivé operační postupy na hrudní aortě a aortálním oblouku. Do své práce zařadil autor historický přehled léčby výdutí aorty, přehled operačních výkonů, které se provádějí na hrudní aortě od záchovných operací aortální chlopně až po náhradu celé hrudní aorty, dále popsal podrobně metody peroperační ochrany mozku. V další kapitole popsal, jaké jsou možnosti hybridních postupů při kombinaci chirurgických a endovaskulárních technik.

Hlavním cílem jeho práce bylo provedení retrospektivní analýzy a shrnutí zkušeností s možnostmi použití kombinace chirurgických a endovaskulárních technik v léčbě rozsáhlých onemocnění hrudní aorty při použití metody „stented elephant trunk“. Dalšími cíly byla samostatná analýza výsledků chirurgické části a endovaskulární části hybridních výkonů a zhodnocení významu této kombinované metody léčby.

Autor vytvořil soubor nemocných, kterým v letech 2001 až 2015 provedli v Ostravě 465 operací na hrudní aortě, nejčastěji pro výduť nebo akutní disekci hrudní aorty. Většina nemocných byla operována standardní chirurgickou technikou, u 19 nemocných použili metodu „stented elephant trunk“. U těchto 19 nemocných zvolili taktiku dvoustupňového výkonu, kdy v první fázi provedli chirurgickou část a ve druhé fázi endovaskulární část, kdy implantovali stentgraft do hrudní aorty, který zakotvili do elephant trunku. Pouze u jednoho nemocného zvolili jednofázový postup.

Jedná se o malý soubor nemocných léčený moderní metodou, která má snížit rizika pouze chirurgického postupu, a která je použitelná i u vysoce rizikových nemocných, u kterých by nebylo možné indikovat chirurgické radikální řešení. Velikost tohoto souboru je však limitována pouze malým počtem nemocných, vhodných k použití této metody, a vysokou náročností této metody, vyžadující dokonalou spolupráci chirurgického a endovaskulárního týmu.

K předložené habilitační práci mám tyto připomínky a dotazy na autora:

V seznamu zkratk uvádí autor zkratku „art.“ pro arterii a tuto zkratku používá pak i v textu. Avšak to je zkratka pro articulus, správně by měl uvádět pouze „a.“.

V tabulace č. 6 – Výsledky endovaskulární části – by mělo být uvedeno pouze 14 nemocných, protože u 3 ze 17 nemocných nebyl stentgraft implantován, i když byl s velkou pravděpodobností naplánován.

1/ V diskusi autor uvádí, že doba mezi první a druhou fází hybridního výkonu by měla být co nejkratší, a ve své sestavě uvádí průměrnou dobu 78 dní. Jakou dobu by považoval za optimální?

2/ Provádění hybridního výkonu „stented elephant trunk“ v jedné době není jistě proveditelné u nemocných s akutní disekcí hrudní aorty typu A. Jak vidí autor práce možnosti rutinního používání této metody v jedné době v budoucnosti u nemocných s výdutí celé hrudní aorty?

Závěr oponentského posudku:

Habilitační práce MUDr. Radima Bráta, Ph.D. prokázala, že autor zvládl veškeré chirurgické techniky operací na vzestupné aortě, aortálním oblouku a descendentní aortě, a úspěšně zvládá i nejnáročnější část těchto postupů – hybridní chirurgické a endovaskulární operace. Jeho práce je vysoce aktuální a hodnotná, velmi oceňuji snahu autora posunout pomyslnou laťku kardiouchirurgie v oblasti hrudní aorty opět o něco výše.

Proto doporučuji, aby Vědecká rada LF UK v Hradci Králové tuto práci kladně přijala a udělila MUDr. Radimu Brátovi, Ph.D., titul „docent kardiouchirurgie“.

V Brně, dne 26.1.2017

Prof. MUDr. Jan Černý, CSc.